

Listafólkini eru í opnum stríði

– Tit skriva, at talan er um eina almenna føroyska listasøgu. Hetta er ein niðurstøða, sum tit, sum hava skrivað undir opna brævið, koma til. Bókin einsamøll er ikki tann almenna føroyska listasøgan, svarar Martin Næs, stýrisformaður fyri Listasavn Føroya, listafólkunum, sum mótmæla listabókini hjá Mikael Wivel

Uni Holm Johannesen

Nýggja listabókin sigur ikki sonnu søguna um føroyska list.

So hvassorða vóru 33 listafólk í brævi til Listasavn Føroya og Mentamálaráðið í síðstu viku. Tey halda, at bókin “SEKEL – Færøsk Kunst i Hundrede År”, sum Mikael Wivel og Listasavn Føroya gav út í apríl, er ov subjektiv, at hon kann virka sum tann almenna føroyska listasøgan, sum hon skal eittast at vera.

Martin Næs er stýrisformaður fyri Listasavn Føroya. Hann sigur, at bókin er ikki einsamalla almenna listasøgan. Tað er ein niðurstøða, sum listafólkini eru komin til.

– Tað er rithøvundurin og listfrøðingurin Mikael Wivel, sum hevur skrivað bókina. Tað, sum ein høvundur hevur lagt navn til, stendur fyri hansara egnu rokning. Listasavn Føroya hevur givið bókina út og fyrrverandi stjórin hevur verið ritstjóri. Hansara leiklutur hevur verið at leggja bókina til rættis, útvega myndir, figging og annað. Stýrið fyri Listasavnið hevur hvørki í hesari útgávuni ella øðrum útgávum seinnu árin virkað sum ritstjóri, og vit hava ikki mett tað sum okkara uppgávu at ritstýra bókum

Tað er rithøvundurin og listfrøðingurin Mikael Wivel, sum hevur skrivað bókina. Tað, sum ein høvundur hevur lagt navn til, stendur fyri hansara egnu rokning

ellla framsýningum. Hetta hevur Listasavnið havt ein stjóra at gera, sigur Martin Næs, stýrisformaður.

Kinna Poulsen er ein teirra, sum hava skrivað

að ber nærmast ikki til at fata stóra bókaverkið, við heitinum “Sekel Færøsk kunst i 100 år” og búmerkinum hjá Listasavninum á permuni, sum annað enn eina almenna listasøgu, heldur Kinna Poulsen

undir mótmælisskrivið. Hon setir spurnartekin við grundgevingarnar, at høvundurin stendur við evstu ábyrgdini.

– Tað kann sjálvandi diskuterast, tí rokningina fyri bókina rindaði Listasavnið

að útgávuni við 600.000 krónum.

Harmast listastríðið

Listafólkini finnast millum annað hvassliga at umrøðuni av listastríðnum, sum verður lýst á ein partiskan og avmarkaðan hátt við seks reglum, sambært teimum. Mikael Wivel skrivar í bókini, at tað er grafikarin Jan Andersson, sum stjórnar føroyska listastríðnum. Birgir Kruse, formaður í Steinbrá, er ein teirra, sum harmast hesa niðurstøðuna.

– Hví Mikael Wivel, løntur av Føroya Listasavni, skal leggja Jan Andersson undir at leiða eitt sonevnt føroyskt listastríð, kennist mær so av allari leið, at eg má mótmæla og geri tað á hesum staði. Tey orð, ið verða kastaði Jan og Steinprenti fyri eru ikki bara skeiv og órættvís, men eisini illviljað. Sum formaður í Steinbrá vil eg vísa aftur

hesum pástandi og átala hesi óverdugu orð, skrivar hann í sínum bloggi.

Martin Næs, stýrisformaður, harmast eisini um tær seks reglurnar á síðu 326 í bókini.

– Ein so trongdskygd lýsing er eftir mínum tykki jánkaslig og lækkar um virðið av ritverkinum sum heild. Eg harmist og haldi tað vera óheppið, at bókin er vorðin íkast í stríðið, sum í veruleikanum einki átti at havt við Listasavnið at gjørt, sigur Martin Næs.

Bókin skal ikki týðast

Listafólkini vilja fegin hava eitt lyfti um, at bókin verður ikki týdd til føroyskt og givin út við tekstinum í verandi líki. Martin Næs, stýrisformaður, ger greitt, at nevndin hevur framvegis ikki viðgjørt tann spurningin. Hann takkar listafólkunum fyri, at tey gera vart við sína hugsan, og tað verður sjálvsagt tikið við í viðgerðini.

– Tað er rithøvundurin, sum eigur rættindini til tekstin í bókini, eina og aleina. Tað er rætt, at Listasavn Føroya ger av, hvat tað vil brúka sínar pengar til, og tað verður sjálvsagt lurta eftir viðmerkingunum í eini møguligari viðgerð av føroyskari útgávu, sigur hann.

Kinna er ikki nøgd

Kinna Poulsen skrivar í Listablogginum, at tað er neyðugt, at lesarin av bókini veit, at teksturin hevur slagsíðu og er søgureingjandi. Hon setur fram sum krav, at tað skal fráboðast alment.

Listafólkini, sum hava skrivað undir mótmælisskrævið, meta, at listaviðgerðin í bókini hevur slagsíðu til fyrimuns fyri nøkur ávís listafólk, men til bága fyri onnur, sum fáa negativa umrøðu. Kinna Poulsen vísir á, at listamenn sum Tórbjørn Olsen, Hans Pauli Olsen, Zacharias Heinesen eru lýstir sum hálvválnaligir listamenn, sum hon tekur til. Tað er ikki av listarligum áðum, men av maktpolitiskum áðum.

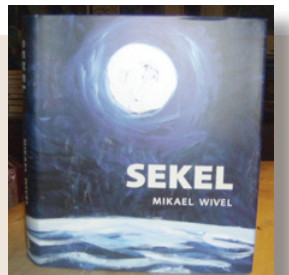
– Teir skulu heilt einfalt liða fyri, at teir ikki stuðlaðu fyrrverandi leiðaranum í Listasavninum undir listastríðnum, skrivar Kinna Poulsen. Hon leggur afturat, at tað ber nærmast ikki til at fata stóra bókaverkið, við heitinum “Sekel Færøsk kunst i 100 år” og búmerkinum hjá Listasavninum á permuni, sum annað enn eina almenna listasøgu.

Kinna Poulsen vil hava, at Listasavnið tekur frástøðu frá bókini.

– Nú vóna vit bara, at nevndin tekur avleiðingarnar av hesi ábyrgd og alment tekur frástøðu til Sekel, skrivar hon.

Martin Næs, stýrisformaður fyri Listasavn Føroya, Nils Ohrt, stjóri á Listasavninum, og listafólkini, sum hava skrivað undir mótmælisskrævið, vóru á fundi mikukvøldið. Nevndin í Listasavninum fer nú at viðgera málið.

Listafólkini finnast millum annað at teimum seks reglunum á síðu 326, sum umrøður listastríðið. Mikael Wivel skrivar soleiðis í bókini:

"(...) Færøernes Grafiske Værksted, en institution, der ledes af den danske litograf Jan Andersson. Den blev etableret i 1999 og var tidligere knyttet til kunstmuseet i Torshavn, men har nu fået sine egne, lyse lokaler i et pakhús på havnen. Værkstedet har siden sin start været en aktiv medspiller i det færøske kunstliv - og dét både på godt og ondt. Det har således været med til at øge interessen for den grafiske kunst på Færøerne og også arbejdet på et så højt kvalificeret niveau, at det har tiltrukket gode kunstnere udefra, eksempelvis danskerne Per Kirkeby og Erik Heide.

Men samtidig har det desværre også taget parti for en lille, magtfuld klike af færøske kunstnere som siden 2004 har isoleret sig i en form for splendid fornærmelse, uden at dette dog har hindret dem i at arbejde støt og nedbrydende på de indre linjer for at skade dem, de opfatter som deres modpart. Der har været tale om en billedstrid, som i ren uforsonlighed kun lader sig sammenligne med den man finder i visse islandske sagaer. Njals Saga, eksempelvis, hvor de gode dør og de onde ler."